Lieta Nr. C39069013

C-0690-13/7

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Valmierā, 2013.gada 16.oktobrī

Valmieras rajona tiesa: tiesnesis D.L%u012Bdacis, rakstveida procesā izskatīja civillietu, AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D maza apmēra prasībā par naudas piedziņu no /pers. A/.

Aprakstošā daļa.

AS %u201ENORVIK%20BANKA%20(turpmāk prasītājs) cēla tiesā maza apmēra prasību piedzīt no /pers. A/ (turpmāk atbildētāja) par labu prasītājam atļautā kredīta parādu Ls 275,00, neatļautā kredīta parādu Ls 25,85, procentus Ls 119,94 un līgumsodu Ls 300,85, kopā piedzenot Ls 721,64. Noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasības priekšmets ir aizdevuma Ls 721,64 atdošana. Prasības summas aprēķins: a) galvenais parāds: Ls 300,85; b) nolīgtie procenti Ls 119,94; c) līgumsods Ls 300,85.

2008.gada 27.februārī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums Nr.VK10032869 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, saskaņā ar kuru, atbildētājam tika piešķirts atļautais kredīts Ls 275,00 apmērā ar ikmēneša procentu likmi 1,79%.

Saskaņā ar līguma 1.12.punktu, kredīts ir aizdevums, kuru prasītājs piešķir atbildētājam un kas tiek uzskaitīts kartes kontā. Kredīts sastāv no atļautā un neatļautā kredīta summas. Līguma 1.13.punktā noteikts, ka atļautais kredīts ir kredīts prasītāja noteiktā limita ietvaros, savukārt līguma 1.14.punktā noteikts, ka neatļautais kredīts ir kredīts, kas pārsniedz prasītāja noteikto limitu.

Atbilstoši līguma 1.9. un 1.10.punktam, atbildētājam katra norēķinu cikla laikā (viens kalendārais mēnesis) bija jānorēķinās ar prasītāju, t.i., jāsamaksā ikmēneša maksājumi.

Saskaņā ar līguma 5.3.punktu, ar ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēstas atbildētāja saistības pret prasītāju, t.sk., tiek atgriezts izmantotais kredīts, tiek maksāti procenti par atļautā kredīta izmantošanu, aprēķinātie līgumsodi un citi, saskaņā ar tarifiem obligātie maksājumi.

Saskaņā ar līguma 1.22.punktu, tarifi ir spēkā esošs prasītāja pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri. Tarifi, to grozījumi un papildinājumi ir līguma neatņemama sastāvdaļa.

Saskaņā ar līguma 5.10.punktu, par neatļautā kredīta izmantošanu atbildētājs maksā līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar līguma tarifiem (0.167% par pārtēriņu dienā no neatļautā kredīta apjoma). Līgumsodi par pārtēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad prasītājs saņem informāciju par darījuma, kura rezultāta pieļauts atļautā kredīta pārtēriņš, veikšanu līdz tā dzēšanas dienai.

Saskaņā ar līguma 1.11. un 5.11.punktam, ja atbildētājs līdz maksājuma datumam nav samaksājis ikmēneša maksājumu, atbildētājam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša summas, saskaņā ar līguma tarifiem (0.25% dienā). Saskaņā ar līguma noteikumiem, atbildētājam bija jāveic līdz katra mēneša 15.datumam, nodrošinot pilnīgu ikmēneša saistību dzēšanu pret prasītāju.

Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši līguma apmaksas noteikumiem.

Saskaņā ar līguma 12.3.punkta noteikumiem, prasītājam ir tiesības izbeigt līgumu vienpusējā kārtībā bez iepriekšēja brīdinājuma, ka atbildētājs nepilda savas saistības saskaņā ar līgumu un līguma noteikumiem. Līguma 5.8.punktā noteikts, ka prasītājs ir tiesīgs bez brīdinājuma samazināt atļautā kredīta apmēru vai slēgt kredītu, ja atbildētājs neizpilda savas saistības saskaņā ar līguma noteikumiem.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1753, 1756., 1757., 1759., 1765., 1943. un 1946.pantu.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus tiesā nav iesniegusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.21panta otro daļu, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā. Tādejādi tiesa uzskata, ka šajā lietā, neatkarīgi no tā, ka atbildētāja nav sniegusi rakstveida paskaidrojumus, ir taisāms spriedums.

Pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, un par to, ka iepriekš minētais datums ir uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu, paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Motīvu daļa.

Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Tiesa konstatē, ka atbildētāja nav apstrīdējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, kā arī nav cēlusi pretprasību. Tādejādi tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājai ir iebildumi pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājs kā banka un atbildētāja kā klients 2008.gada 27.februārī noslēdza Līgumu Nr.VK10032869 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (l.l.11-12) (turpmāk Līgums). Kartes tips – Viva Maestro. Puses vienojās par atļauto kredītu Ls 275,00. Ikmēneša maksājums – Ls 14,20. Kredīta atmaksas termiņš – 24 mēneši. Procentu likme – saskaņā ar spēkā esošajiem Tarifiem, t.i., ikmēneša procentu likme – 1,79%. Tādejādi tiesas secina, ka starp pusēm tika noslēgts aizdevuma līgums.

Parakstot līgumu, atbildētāja ir apstiprinājusi, ka iepazinusies ar Līgumu un līguma par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu noteikumiem, kā arī ar noteikumiem par norēķina konta atvēršanu un apkalpošanu, to saturs klientam ir saprotams, klients līgumā par Viva norēķina karšu izsniegšanu un lietošanu noteikumiem un noteikumiem par norēķina konta atvēršanu un apkalpošanu piekrīt un apņemas tos pildīt.

Saskaņā ar Līguma 1.12.punktu, kredīts – aizdevums, kuru banka piešķir klientam un kas tiek uzskaitīts kartes kontā. Kredīts sastāv no atļautā un neatļautā kredīta summas. Atbilstoši Līguma 1.13.punktam, atļautais kredīts – kredīts bankas noteiktā limita ietvaros, un atbilstoši Līguma 1.14.punktam, neatļautais kredīts – kredīts, kas pārsniedz bankas noteikto limitu.

Prasītājs ir veicis atbildētājas parāda aprēķinu (l.l.13). saskaņā ar iepriekš minēto aprēķinu redzams, ka atbildētāja ir veikusi vienu maksājumu Ls 31,02 apmērā. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāja nav veikusi atļautā un neatļautā kredīta summas, aprēķināto procentu un līgumsoda samaksu.

Līguma 6.2.punktā puses vienojās, ka bankai ir tiesības bezakcepta kārtībā debitēt kartes kontu par visām Tarifos norādītajām maksām, aprēķinātiem procentiem un līgumsodiem, kā arī par jebkurām citām klienta parāda bankai summām. Ja kartes kontā nav norakstīšanai nepieciešamās naudas summas, bankai ir tiesības norakstīt šajā punktā minētās summas no kredīta, ar to samazinot neizmantotā kredīta summu un palielinot klienta parādu bankai summu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Prasītājs ir aprēķinājis un vēlas piedzīt no atbildētājas galveno parādu Ls 300,85, kas sastāv no atļautā kredīta Ls 275,00 un neatļautā kredīta Ls 25,85. Atbildētāja iebildumus pret aprēķināto galveno parādu un tā aprēķinu nav cēlusi. Tiesai nav pamata apšaubīt galvenā parāda apmēru.

Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus Ls 119,94 par atļautā kredīta izmantošanu par laika periodu 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam.

Civillikuma 1946.panta izpratnē procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Atbildētājai tika piešķirts atļautais kredīts ar ikmēneša procentu likmi l.79%. Atbildētāja iebildumus par aprēķināto līgumisko procentu apmēru un to aprēķina kārtību nav cēlusi.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt līgumsodu 300,85 par laika periodu no 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam, kas sastāv no līgumsoda Ls 31,49 par neatļauto kredītu izmantošanu un līgumsodu par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu Ls 269,36.

Saskaņā ar Civillikuma 1716., 1717.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi un līgumsodu var pievienot katram līgumam. Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts.

Puses Līguma 5.10.punktā vienojās, ka par neatļautā kredīta izmantošanu, klients maksā līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar tarifiem. Līgumsodi par pārtēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad banka saņem informāciju par Darījuma, kura rezultātā pieļauts atļautā kredīta pārtēriņš veikšanu līdz tā dzēšanas dienai. Savukārt Līguma 5.11.punktā, puses vienojās, ka ikmēneša maksājums ir jāmaksā līdz maksājuma datumam. Ja klients līdz maksājuma datumam nav samaksājis ikmēneša maksājumu (papildus aprēķināto pēdējo ikmēneša maksājumu), klientam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša maksājuma summas

saskaņā ar tarifiem.

Saskaņā ar Līguma 5.10.punktu un prasītāja noteiktajiem tarifiem (l.l.17) un līguma 5.11.punktu un prasītāja noteiktajiem tarifiem (l.l.17), līgumsoda apmērs par pārtēriņu dienā (no neatļautā kredīta apjoma) ir 0,167% un līgumsoda apmērs dienā par ikmēneša maksājuma kavējumu (no nokavētā ikmēneša maksājuma apjoma) ir 0,25%.

Tiesa uzskata, ka starp prasītāju kā juridisku personu un pakalpojuma sniedzēju pastāv tiesiskās attiecības ar atbildētāju kā fizisku personu un pakalpojuma saņēmēju. Tādejādi atbildētājs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstama par patērētāju. Tiesai ir pienākums izvērtēt minēto tiesisko attiecību pušu vienlīdzīguma un taisnīguma aspektā atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam. Tiesa ņem vērā apstākli, ka, ja persona kādu tiesisko attiecību ietvaros ir atzīta par patērētāju, tad tai šo attiecību ietvaros ar likumu piešķirta augstāka aizsardzība nekā civiltiesiskos darījumos vispār.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkts paredz, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Civillikuma 1724.^{1}pants nosaka, ka līgumsoda cietējs var lūgt samazināt pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr. SKC-212/2008 ietvertajai atziņai, tiesa pēc saviem ieskatiem drīkst ierobežot pārmērīgus līgumsodus, argumentējot, kāpēc līgumsods ir samazināms.

Tādejādi tiesa uzskata, ka tai, neskatoties uz to, ka atbildētāja nav cēlusi iebildumus pret aprēķināto līgumsoda apmēru un tā aprēķina kārtību, kā arī nav lūgusi samazināt pieprasīto līgumsodu, ir tiesības izvērtēt līgumsoda apmēru un nepieciešamības gadījumā to ierobežot.

Tiesa atzīst prasītāja aprēķināto līgumsodu par nesamērīgu un neatbilstošu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām. Prasītājs nav pierādījis, ka tas būtu cietis zaudējumus Ls 300,85 apmērā, nesaņemot savlaicīgi no atbildētājas atļauto un neatļaut kredītu Ls 300,85 apmērā. Tiesa uzskata, ka nav likumīga pamata piedzīt līgumsodu tādā apmērā, kā ir lūdzis prasītājs.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma mērķis ir nevis atbrīvot patērētāju no atbildības par līguma pārkāpumiem, bet gan aizsargāt patērētāju kā vājāko darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēja ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu, tajā skaitā, prasot nesamērīgus līgumsodus vai citas kompensācijas par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi. Tādejādi tiesa uzskata, ka atbildētājai ir jāatbild par saistību neizpildi, jo viņa pienācīgi nav pildījusi savas saistības. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka aprēķinātais līgumsods ir samazināms līdz 1/10 daļai no pamatparāda summas, kas tiesas ieskatā ir samērīgs. Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods Ls 30,09 apmērā. Šajā lietā tiesa ņem vērā, ka atbildētāja savas saistības pret prasītāju pārtrauca pildīt jau 2008.gada maija mēnesī, bet prasītājs neuzskatīja par nepieciešamu izbeigt līgumu un neuzsāka darbības, lai nodrošinātu izsniegtā kredīta saņemšanu no atbildētājas.

Tiesa secina, ka no atbildētājas par labu prasītājam ir piedzenams atļautais un neatļautais kredīts 300,85 (turpmāk galvenais parāds), procenti Ls 119,94 par atļautā kredīta izmantošanu par laika periodu 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam, līgumsods Ls 30,09 par laika periodu no 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Prasītājam, saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu, atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos procentus 6% (seši procenti no simta) gadā no piedzītā, bet neatmaksātā galvenā parāda līdz sprieduma izpildei. Saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Tādejādi procentu pieaugums apstājas, kad to daudzums sasniegs neatmaksātā galvenā parāda apmēru.

Tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, ievērojot Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodevas Ls 67,63 un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem Ls 3,30.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, 190., 193., 195. un 204.^{1}panta, 250.^{25}panta

n o s p r i e d a:

1. Prasību daļēji apmierināt.
2. Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, reģ.Nr.40003072918, juridiskā adrese: Ernesta%20Birznieka-Up%u012B%u0161a iela 21, Rīga, Ls 521,81 (pieci simti divdesmit viens lats, 81 santīmi), kas sastāv no galvenā parāda Ls 300,85, procentiem Ls 119,94 par atļautā kredīta izmantošanu par laika periodu 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam, līgumsoda Ls 30,09 par laika periodu no 2008.gada 30.maija līdz 2013.gada 8.maijam, valsts nodevas Ls 67,63 un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem Ls 3,30. Samaksu veikt: AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, reģ.Nr.40003072918, Rīga, E.Birznieka-Up%u012B%u0161a iela 21, AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, SWIFT: LATB LV22, saistības pēc līguma Nr.VK10032869, konts: LV03LATB0000VIVAKARTE
3. Noteikt AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, reģ.Nr.40003072918, juridiskā adrese: Ernesta%20Birznieka-Up%u012B%u0161a iela 21, Rīga, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (seši procenti no simta) gadā no piedzītā, bet neatmaksātā, galvenā parāda līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai). Procentu pieaugums apstājas, kad to daudzums sasniegs piedzītā, bet neatmaksātā, galvenā parāda apmēru. Samaksu veikt: AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, reģ.Nr.40003072918, Rīga, E.Birznieka-Up%u012B%u0161a iela 21, AS %u201ENORVIK%20BANKA%u201D, SWIFT: LATB LV22, saistības pēc līguma Nr.VK10032869, konts: LV03LATB0000VIVAKARTE
4. Noteikt labprātīgu sprieduma izpildes termiņu 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.
5. Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2013.gada 16.oktobris, kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, ja tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi materiālo tiesību normu, pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas, iesniedzot kasācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Tiesnesis: D.L%u012Bdacis